

عنوان: اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم - وزارت آموزش و پرورش

تهیه و تدوین: مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۶

مقدمه	۱
۱. عملکرد و دستاوردها.....	۲
۱.۱. بخش آموزش	۲
۲.۱. بخش پرورشی و فرهنگی.....	۳
۳.۱. بخش تربیت بدنی	۳
۴.۱. بخش نیروی انسانی و فن آوری.....	۴
۵.۱. بخش پژوهش و برنامه ریزی درسی	۵
۶.۱. بخش فضا و تجهیزات.....	۵
۲. چالشهای حوزه آموزش و پرورش.....	۶
۱.۲. چالش های فرابخشی و بین بخشی.....	۶
۲.۲. چالش های بخشی و درون سازمانی.....	۷
۱.۲.۲. چالش های اقتصادی	۷
۲.۲.۲. چالش های نیروی انسانی	۸
۳.۲.۲. چالش های اداری، سازمانی و زیرساختی.....	۸
۴.۲.۲. چالش های مرتبط با آموزش.....	۹
۳. برنامه‌ی راهبردی اولویت دار حوزه آموزش و پرورش.....	۱۱
۱.۳. حوزه مالی	۱۱
۲.۳. حوزه آموزشی	۱۱
۳.۳. حوزه ساختاری و اداری سازمانی.....	۱۲
۴.۳. حوزه نیروی انسانی.....	۱۲
۵.۳. حوزه مسائل تربیتی، پرورشی و آسیب های اجتماعی.....	۱۲
۴. جمع بندی.....	۱۳

مجموعه گزارش‌های ارزیابی اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم باهدف ارزیابی تصویری کلی از وضعیت مدیریت امور و سطح تدبیر در دستگاه‌های اجرایی در چهار سال فعالیت دولت یازدهم تهیه شده است. این مجموعه بر اساس تحلیل گزارش‌های رسمی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌ها و اولویت‌های راهبردی دولت یازدهم، برنامه‌های ارائه‌شده توسط وزرا و مدیران دستگاه‌ها به مجلس و رئیس‌جمهور، گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و منابع رسانه‌ای و سایر مطالعاتی که درباره چالش‌ها، اولویت‌ها و راهبردهای دستگاه‌ها انجام شده‌اند تهیه شده است. گزارش‌های حاضر از دو محدودیت فقدان نظام هماهنگ و یکپارچه‌ی تولید و گزارش عملکرد در دستگاه‌های اجرایی از یک‌سو؛ و زمان محدود موجود برای تهیه گزارش‌ها متأثر بوده و علیرغم تلاش صورت گرفته ممکن است در بازنمایی عملکرد دستگاه‌های اجرایی دارای کاستی‌هایی باشند.

گزارش‌های این مجموعه در نهایت اختصار برای آن تهیه شده‌اند که تصویری کلان و راهبردی از وضعیت حوزه‌ی ماموریت دستگاه قبل و بعد از استقرار دولت یازدهم و برنامه‌های دستگاه برای رفع چالش‌ها و موانع پیش‌روی تحقق اهداف ترسیم شده در حوزه‌ی ماموریت دستگاه ارائه کنند. بدیهی است که در گزارش‌هایی با این میزان از اختصار و تأکیدات کلان، بسیاری از عملکردها و جزئیات مربوط به برنامه‌ها، راهبردها و اقدامات دستگاه‌ها معرفی نمی‌شوند.

حسام‌الدین آشنا

سرپرست مرکز بررسی‌های استراتژیک

۱. عملکرد و دستاوردها

۱.۱. بخش آموزش

جدول شماره یک؛ وضعیت و تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در بخش آموزش

سال			شاخص‌های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۹۸.۶	۹۷.۹۲	۹۸.۶	نرخ پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی (درصد)
۹۷.۸۸	۹۷.۳۳	۹۸.۱۶	نرخ جذب واقعی در پایه اول ابتدایی (درصد)
۸۸۳	۱۳۶۹	۳۴۴۶۶	جذب دانش آموزان بازمانده از تحصیل دوره ابتدایی در مناطق کمتر توسعه یافته و عشایری (نفر)
۶۹۰۲۸۰	۶۷۲۷۴۷	۵۳۰۸۴۵	پوشش تحصیلی نوآموزان پیش دبستانی با مشارکت های مردمی (نفر)
۱۲۵۱۳۱۰	۱۲۳۳۶۷۱	۱۱۹۹۵۱۰	اجرای سنجش سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی نوآموزان بدو ورود به دبستان (درصد)
۹۳.۰۴	۹۴.۰۳	۰.۰۰	نرخ پوشش تحصیلی واقعی دوره اول متوسطه (درصد)
۸۰.۲۴	۸۲.۲۴	۷۷.۵۰	نرخ پوشش تحصیلی واقعی دوره دوم متوسطه (درصد)
۳۷.۹	۳۹	۴۱.۵۲	سهم هنر جویان پایه دوم و سوم فنی و حرفه ای و کار دانش از کل دانش آموزان پایه های دوم و سوم متوسطه (درصد)
۳۲.۱۶	۲۹.۸	۲۸.۴۰	سهم دانش آموزان رشته ادبیات و علوم انسانی از کل دانش آموزان متوسطه نظری (درصد)
۹۵	۹۵	۶۵	درصد باسوادی گروه سنی ۱۰-۴۹ (درصد)

- برگزاری کلاس‌های جبرانی و تقویتی و آمادگی کنکور (ویژه مناطق محروم و کمتر توسعه یافته)
- اجرای طرح هدایت تحصیلی و فراهم‌سازی اجرای آن در پایه نهم
- تلاش در جهت برون‌سپاری برخی رشته‌ها، بخصوص کاردانش، فنی و حرفه‌ای

۲.۱. بخش پرورشی و فرهنگی

جدول شماره دو؛ وضعیت و تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در بخش پرورشی و فرهنگی

سال			شاخص‌های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۱۱۴۷۸۲۵۸	۷۷۲۹۳۹۴	۰.۰۰	افزایش فعالیت‌های اردویی دانش‌آموزان (نفر)
۵۵.۵۹	۵۸.۸۳	۰.۰۰	درصد دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش و تعالیم قرآن و اهل بیت (ع) (درصد)
-	۴۰۲۵۴۰۷	۱۱۶۲۹۲۰	اجرای مسابقات حفظ قرآن دانش‌آموزان و فرهنگیان (نفر)
۸۶۳۳	۵۷۴۴۰	۵۲۸۶۱	توسعه و تقویت تشکلهای دانش‌آموزی همیار مشاور (نفر)
۱۵۸۳۲۵۱	۱۱۵۸۶۸۸	۹۸۲۰۰۰	تولید و اجرای آزمون‌های استعداد، استرانگ، سلامت روانی و رفتاری، پرونده نرم‌افزاری مشاوره و نرم‌افزارهای گزارش‌گیری هسته‌ها و مراکز مشاوره (نفر)
۵۲۵۸۰۶۱	۶۵۸۲۵۷۷	-	خدمات مشاوره‌ای به دانش‌آموزان در مدارس، مراکز و هسته‌های مشاوره (نفر)

- گسترش نمازخانه در آموزشگاه‌های کشور، اجرای برنامه‌های فرهنگی توسعه و ترویج فرهنگ نماز (آموزش عملی وضو و نماز)

- اجرای طرح رابطان هسته‌های مشاوره در مدارس ابتدایی

- تشکیل و توسعه فعالیت‌های انجمن اولیاء و مربیان در مدارس

۳.۱. بخش تربیت بدنی

جدول شماره سه؛ وضعیت و تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در بخش تربیت بدنی

سال			شاخص‌های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۳۲	۳۲	-	تعداد پروژه‌های مداخلات آموزش روانی، اجتماعی برای دانش‌آموزان در معرض خطر (پروژه)
۱۲	۱۱.۴	-	نسبت اتاق بهداشت تجهیز شده ی مدارس ابتدایی و دوره اول متوسطه به کل مدارس (درصد)
%۶۵	۲۰۰۰۰۰۰	-	تعداد دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش پیشگیری از رفتارهای پرخطر به آلودگی Aids Hiv (نفر)
۱۰۲۵۰۵۳۰	۷۰۰۰۰۰۰	۹۲۵۰۳۱۴	اجرای برنامه آموزش پیشگیری از بیماری‌های واگیر و غیر واگیر

			(نفر)
۷۲۶۴۹۳۰	.	۵۶۳۵۷۵۱	اجرای برنامه آموزش بهداشت دهان و دندان دانش آموزان (نفر)
۳۷۷	۲۳۲	۳۵۸	تعداد کانونهای حرکات اصلاحی (تجمعی) (کانون)
۴۱۴۱۵۹	-	۱۹۹۰۸۴	تهیه بسته های فرهنگی آموزشی با رویکرد پیشگیری از حوادث (بسته)
۳۹۱۶۳۸۰	-	۳۵۲۱۱۴۲	افزایش مسابقات ورزشی دانش آموزان (نفر)
۱۰۰۰۵۹۰	۹۰۱۰۳۲	۱۰۲۵۰۳۲	اجرای طرح ملی طنابورز (نفر)

- ایجاد واحد پایگاه سلامت دانش آموزان در استانها
- توسعه مدارس مروج سلامت با آموزش هشت رکن سلامت در مدارس
- افزایش مسابقات ورزشی دانش آموزان
- راه اندازی کانونهای حرکات اصلاحی

۴.۱. بخش نیروی انسانی و فن آوری

جدول شماره چهار؛ وضعیت و تغییرات شاخص های کلیدی عملکرد در بخش نیروی انسانی و فن آوری

سال			شاخص های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۱۸.۱	۱۵.۹	۱۷.۵۰	نسبت دانش آموزان به کارکنان در دوره ابتدایی (نفر)
۱۴.۱	۱۰.۳	۱۰.۹۰	نسبت دانش آموزان به کارکنان در دوره اول متوسطه (نفر)
۹.۴	۹.۴	۱۲.۱۰	نسبت دانش آموزان به کارکنان در دوره دوم متوسطه (نفر)
۱۵.۲	۱۵.۰۵	۰.۰۰	میانگین سطح تحصیلات معلمان دوره ابتدایی (سال)
۱۵.۹	۱۵.۷	۱۵.۶۰	میانگین سطح تحصیلات معلمان دوره اول متوسطه (سال)
۱۶.۵	۱۶.۳۸	۱۶.۲۰	میانگین سطح تحصیلات معلمان دوره دوم متوسطه (سال)
۷۲۴۳۴	۱۰۱۹۴۰	۷۰۰۰۰	تجهیز کلاس ها به حداقل امکانات رایانه ای (تخته هوشمند ، ویدیو و....) (کلاس)
۸۶۷۹	۶۵۲۵۰	۴۱۰۲۳	تعداد مدارس متصل به شبکه ملی مدارس (تعداد مدرسه)
۳.۴۹	۱۵.۷	-	تعداد رایانه آموزشی به ازای ۱۰۰ نفر دانش آموز (درصد)
۵۶۵۳	۱۶۹۳۳	۴۲۳۰	تجهیز و راه اندازی کارگاه رایانه در مدارس (تجمعی) (مدرسه)

- افزایش تعداد کتابهای درسی الکترونیکی

- ادامه تحصیل معلمان
- راهاندازی سامانه آموزشی مجازی ویژه دانش‌آموزان غیرحضوری و راه دور
- هوشمندسازی مدارس غیردولتی
- تدوین طرح رتبه‌بندی معلمان در جهت بهبود معیشت معلمان

۵.۱. بخش پژوهش و برنامه ریزی درسی

جدول شماره پنج؛ وضعیت و تغییرات شاخص‌های کلیدی بخش پژوهش و برنامه ریزی درسی

سال			شاخص‌های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۴۷	۲۰	۱۱	تولید بسته‌های آموزشی مورد نیاز دوره‌های مختلف (بسته آموزشی)
۳۷	۲۲	۹	تولید فیلم آموزشی (رسانه آموزشی) (فیلم)
۱۰۹	۴۵	۴۷	اجرای پژوهش‌های بنیادی / توسعه ای و کاربردی پایان نامه‌های حمایت شده مربوط به آموزش و پرورش (تعداد)

- انتشار و ترویج نوین علمی و آموزشی (نشریات کمک آموزشی رشد)
- اهمیت دادن به پژوهش بخصوص با اعمال امتیاز به آن برای رتبه‌بندی معلمان

۶.۱. بخش فضا و تجهیزات

جدول شماره شش؛ وضعیت و تغییرات شاخص‌های کلیدی عملکرد در بخش فضا و تجهیزات

سال			شاخص‌های عملکردی
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۴۱۶۰	۲۰۰۰	۲۷۶۱	تخریب و بازسازی کلاس‌های غیر استاندارد (کلاس)
۱۰۵۲	۱۲۳۶	۲۲۰۸	مقاوم سازی کلاس‌های بدون استحکام (کلاس)
-	۶۳۷۷	۵۲۲۰	احداث کلاس‌های جدید درس شهری (کلاس)
-	۲۶۴۷	۲۵۱۰	احداث کلاس‌های جدید درس روستایی (کلاس)
۴۵۷	۷۶۵	-	سرانه فضای آموزشی دوره اول متوسطه شهری (مترمربع)
۷۶	۷۰۲۱	-	سرانه فضای آموزشی دوره دوم متوسطه شهری (مترمربع)
۶۰۲۲	۹۰۴۵	-	سرانه فضای آموزشی دوره اول متوسطه روستایی (مترمربع)
۸۰۵۴	۷۰۹۶	-	سرانه فضای آموزشی دوره دوم متوسطه روستایی (مترمربع)

- بهبود سرانه فضاهای آموزشی در نقاط مختلف شهری و روستایی

۲. چالش‌های حوزه آموزش و پرورش

۱.۲. چالش‌های فرابخشی و بین‌بخشی

- کم بودن سهم بودجه‌ای وزارت آموزش و پرورش در دولت
- عدم وجود قوانین مدون برای دریافت سهم آموزش و پرورش از مالیات‌ها و عوارض از نهادها و سازمان‌های رسمی و حاکمیتی و غیر دولتی
- وجود مقاومت‌های مختلف برای تصویب قوانین حمایت از مشارکت‌های مردمی در مراجع ذیربط و مقابله با ورود بخش خصوصی در امر آموزش و پرورش
- وجود نهادهای متعدد و متکثر قانون‌گذار در عرصه آموزش و پرورش
- عدم حمایت‌های قانونی و قانون‌گذارانه مجلس از این وزارتخانه
- همواره مورد نقد و زیر ذربین بودن این وزارتخانه
- اختلاف آموزش و پرورش و وزارت راه و شهرسازی در خصوص احداث و تامین فضاهای آموزشی در کلیه مجموعه‌های مسکونی با ۲۰۰ واحد مسکونی
- تداخل امور نظارتی و اختلافات درون دستگاه‌ها مانند ورود تعزیرات به حریم مدارس و یا دخالت‌های سازمان بهزیستی در اجرای مصوبات دولت و قوانین مصوب پیش‌دبستانی
- عدم توان تطبیق برنامه‌های وزارتخانه با رویکرد کلی دولت در زمینه‌های برون‌سپاری و رفع تصدی‌گیری، جلب مشارکت‌های مردمی، ایجاد عدالت جنسیتی و همچنین سیاست خصوصی‌سازی.
- عدم اولویت برنامه‌های آموزش و پرورش در مقایسه با سایر برنامه‌های دولت
- تاثیر عوامل سیاسی بر فرآیند‌های تعلیم و تربیت به اشکال مختلف از جمله مصوبات مجلس شورای اسلامی

- دشوار بودن اجرای کل احکام سند تحول به دلیل آرمانی و کلی بودن
- عدم تصویب و اجرای زیر نظام های سند تحول بنیادین، کم توجهی به آموزش و پرورش در برنامه ششم توسعه
- به نظر در این وزارتخانه نتایج عملکردها در طولانی مدت مشخص میشود و تغییرات پی در پی وزرا و حتی تغییر دولت ها باعث نبود تعادل عملکردی در این وزارتخانه میشود
- کم توجهی نظام تربیتی کشور به مقوله کودکان و فقدان التزام عملی به اولویت بخشی برنامه های تربیتی از اوان کودکی
- پر رنگ بودن توجه دولت به اقتصاد و سرمایه گذاری های تک بعدی در هر یک از شاخه های صنعت، خدمات و کشاورزی؛ بدون توجه به سرمایه های انسانی دوره پیش دبستانی به عنوان سرمایه گذاری مبنایی، موثر، مادام العمر و پربازده در تمامی جنبه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، بهداشتی
- عدم باور به اولویت آموزشی همگانی و به خصوص سواد آموزی، آموزش های عمومی و آموزش پرورش در درجه دوم قرار دارد در مقایسه با آموزش عالی
- فقر فرهنگی جامعه در خصوص سواد حرکتی و بهداشت فردی

۲.۲. چالش های بخشی و درون سازمانی

۱.۲.۲. چالش های اقتصادی

- عدم مطالبه و پیگیری وزرای آموزش و پرورش برای دریافت بیشتر بودجه از مراجع دولتی و غیر دولتی،
- حجیم بودن بخش پرسنلی این وزارتخانه و اختصاص تقریباً ۹۸ درصد بودجه به این بخش،
- عدم استفاده از منابع و امکانات آموزش و پرورش برای کسب درآمد و منافع،
- عدم نظارت بر چگونگی هزینه کرد در درآمدهای حاصل از قانون شوراها،
- عدم رسیدگی به وضعیت معیشت فرهنگیان، انباشته شدن تقاضاهای معلمان و عدم توجه جدی به تبعیض حقوقی میان آنان و کارکنان دولت،

- عدم راه اندازی صندوق حمایت از موسسان مدارس غیر دولتی

۲.۲.۲. چالش‌های نیروی انسانی

- معضلات نیروهای معلم؛ پیری معلمان، سطح پایین تحصیلات معلمان، بی انگیزگی معلمان، کمبود نیروهای پرورشی و تربیتی، کمبود نیروی انسانی متخصص در آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه و استثنایی
- مازاد نیرو در متوسطه دوم و ورود آنها به مقطع ابتدایی در اثر اجرای طرح ۶، ۳، ۳؛
- عدم استقرار نظام راهنمایی و مشاوره در تمام دوره های تحصیلی بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش،
- عدم تامین اعتبارات مورد نیاز برای برنامه های کیفیت بخشی نظیر تعالی مدیریت مدرسه، برگزاری دوره های آموزش ضمن خدمت و دوره های توانمند سازی معلمان،
- وضعیت معیشت معلمان که استمرار آن منجر به افت کیفی آموزش و پرورش می شود
- کمبود نیروی متخصص و با تجربه با تحصیلات مرتبط و پست سازمانی در حوزه پیشگیری از آسیب های اجتماعی

۳.۲.۲. چالش‌های اداری، سازمانی و زیرساختی

- گستردگی سازمانی و دشواری سنجش و مدیریت عملکرد وزارتخانه،
- وجود ایرادات ساختاری بنا به نظر برخی منتقدین، تقویم آموزشی نامناسب،
- وجود کاستی ها و محدودیت ها در زیر ساخت های اجرای برنامه های تحولی در آموزش و پرورش،
- عدم تناسب تشکیلات اداری برای اجرای برنامه ها مصوبات،
- مبهم و ناقص بودن ساختار اداری و سازمانی، بخصوص در حوزه انتصاب و کسب پست ها و ارزشیابی فرهنگیان،
- پراکندگی روستاهای کم جمعیت و صعب العبور بودن راه آنها

- کافی نبودن قوانین حمایتی در خصوص اجرای برنامه ها و فعالیت ها مخصوصا در حوزه پیشگیری از آسیب های اجتماعی
- نبود دستگاه هماهنگ کننده برای سیاستگذاری و مدیریت برنامه های آموزش های فنی و حرفه ای و کار دانش و نقصان در اجرای برنامه های درسی این رشته.
- ابهام در برنامه درسی ملی ، نا مشخص بودن وضعیت رشته ها و شاخه های تحصیلی ، نا مشخص بودن وضعیت کتاب های درسی
- حضور بیش از ۴۰۰ هزار دانش آموز اتباع در حدود ۲۵ هزار مدرسه ایران.
- مجموعا ۷۰ درصد مدارس کل کشور در روستاها مستقر هستند

۴.۲.۲. چالش های مرتبط با آموزش

- عدم توجه و وجود شاخص هایی برای سنجش کیفیت آموزش،
- نا کافی بودن زیر ساخت ها و استلزامات توسعه آموزش و پرورش پیش از دبستان با کیفیت به ویژه در مناطق محروم و لازم توجه، مسدود نبودن ورودی و تولید بی سواد،
- کمبود تجهیزات آموزشی.
- عدم حمایت موثر از برنامه های جذب کودکان بازمانده از تحصیل ، در مناطق محروم و کمتر برخوردار،
- عدم تجهیز مدارس متناسب با تغییر محتوای کتابهای درسی به وسایل کمک آموزشی به دلیل کمبود اعتبارات،
- کمبود نیروی انسانی متخصص آموزشی و توان بخشی در کشور،
- تحمیل نیروی انسانی فاقد صلاحیت های حرفه ای معلمان دوره تحصیلی ابتدایی (جذب نیروی انسانی که طی سنوات قبل بدون لحاظ نمودن شرایط کیفی و تناسب رشته تحصیلی مناسب استخدام شده اند.
- استاندارد نبودن و کمبود فضای ورزشی مدارس ، عدم تناسب کلاس درس تربیت بدنی با جمعیت دانش آموزی ، کمبود وسایل و تجهیزات ورزشی ، عدم رعایت بهداشت محیط و ایمنی مدارس قدیمی

- کیفیت آموزش نا مناسب دانش آموزان بر اساس ارزیابی بین المللی، رتبه بسیار نا مناسب در مقایسه با کشور های منطقه فاصله کیفیت آموزش های ارائه شده با آموزش و پرورش مورد انتظار در آموزش و پرورش عمومی، اعم از نظری و آموزش های مهارتی
- عدم هماهنگی سیاست های آموزش عمومی با سیاست های آموزش عالی که در مواردی مانند آموزش های فنی و حرفه‌ای، آزمون‌های ورودی به دانشگاه‌ها، مدارس تخصصی و آموزش های ورزشی و هنری در مقایسه با جهان شکاف معنا داری شکل گرفته است
- پایین بودن ارائه خدمات پرورشی ، هنری ، تربیت بدنی و سلامت به دانش آموزان
- شتابزدگی در اجرای نظام جدید آموزشی
- تحصیل قریب ۱۴۰ هزار دانش آموز در مدارس استعداد های درخشان کشور

۳. برنامه‌ی راهبردی اولویت دار حوزه آموزش و پرورش

۱.۳. حوزه مالی

- رسیدگی به معیشت فرهنگیان و رفع احساس تبعیض از سوی آنها، در جهت افزایش شان و منزلت اجتماعی، افزایش انگیزه شغلی، و بهبود وضعیت درآمدی و سطح زندگی فرهنگیان با هدف رفع مشغله‌های ذهنی معیشت.
- افزایش سرانه مدارس به‌ویژه در مناطق محروم.
- افزایش بودجه و تامین مطالبات و کاهش بودجه‌های پرسنلی و افزایش بودجه‌های زیرساختی و کیفیت بخش
- مقررات‌گذاری در زمینه اخذ درآمدها و مالیات‌های متعلق به آموزش و پرورش.

۲.۳. حوزه آموزشی

- ضرورت تدوین و اجرای برنامه دقیق و جامع در حوزه هدایت تحصیلی و جلب رضایت دانش‌آموزان و والدین در این حوزه.
- اصلاح تقویم آموزشی مدارس، متناسب با بحث آلودگی هوا، و تنوعات آب و هوایی مناطق مختلف کشور و همچنین در راستای بهبود یادگیری و کاهش فاصله بین تعطیلات تابستان.
- مبارزه با مافیای کنکور و ضرورت تدوین برنامه‌ای برای کنار نهادن تدریجی آن با جایگزینی مناسب.
- ضرورت توجه بیشتر به رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش و انسانی، البته نه با ورود اجباری دانش‌آموزان به این رشته‌ها، بلکه با فرهنگ‌سازی و ایجاد انگیزه و نیاز در جامعه.
- ضرورت توجه و تدوین برنامه‌ای برای سنجش کیفیت آموزش در مدارس به ویژه در مقاطع ابتدایی و پایه و پرهیز از توسعه صرفاً کمی آموزش و پرورش.
- توجه حداکثری به آموزش در مقاطع ابتدایی و پایه به ویژه در زمینه کیفیت یادگیری و تخصص معلمان،

۳.۳. حوزه ساختاری و اداری سازمانی

- نظارت بر عملکرد مدارس غیردولتی بخصوص در موضوع اخذ کمک‌ها،
- رفع موانع خصوصی سازی مدارس و کاهش تصدی دولت در این حوزه.
- برنامه‌ریزی و ساماندهی و آماده‌سازی مدارس برای تطبیق با فناوری های نوین آموزشی و ورود موبایل و تبلت به مدارس،
- اصلاح قوانین اداری و ساختار تشکیلاتی در رابطه با اعطای پست‌های، ارزشیابی‌های معلمان، سیستم حضور غیاب، و سایر اقتضات مدیریتی و سازمانی برای کاهش تخلفات و کیفیت بخشی به عملکردها.
- توجه به ارتقای کیفیت دانشگاه فرهنگیان، به‌ویژه در حوزه هیئت علمی و اختصاص و ظرفیت‌های کسب دانشجو و شاخص های آن.
- تجهیز مدارس و بهینه کردن امکانات در تمام بخش‌های هوشمندسازی و امکانات آموزشی، ایمنی ساختمانی، سیستم های برودتی و گرمایشی متناسب با اقلیم مناطق مختلف،
- ساخت مدارس در مسکن های مهر بخصوص در تهران.

۴.۳. حوزه نیروی انسانی

- برنامه‌ریزی فوری برای جمعیت کثیر معلمان در شرف بازنشستگی.
- تدوین و اجرای سریع برنامه‌ای شفاف برای رتبه‌بندی معلمان.
- استفاده از نیروی متخصص در هر حوزه آموزشی و نظامند کردن الکترونیکی تطبیق تخصص ها با کلاس های ابلاغ شده به معلمان
- توجه و نیازسنجی بومی بخصوص در مناطق دو زبانه و ایجاد راهکارهای قانونی برای این مورد،

۵.۳. حوزه مسائل تربیتی، پرورشی و آسیب های اجتماعی

- توجه جدی و فوری به آسیب های اجتماعی مدارس و ناهنجاری های در حال افزایش در مدارس

۴. جمع‌بندی

وزارت آموزش و پرورش در مجموع با چند چالش اساسی و عمده مواجه می‌باشد: ۱- مشکل جدی در حوزه مسائل مالی اعم از تامین معیشت فرهنگیان، پرداخت معوقات و پاداش بازنشستگان، هزینه‌های زیرساختی و تجهیز مدارس، و کمبود بودجه در تمام حوزه‌های عملکردی این وزارتخانه که عمده‌ترین دلیل به تعویق افتادن و یا نقص در برنامه‌ها بوده است. ۲- نبود شاخص‌های کیفیت‌سنجی برای سنجش کیفیت آموزش با معیاری استاندارد در کل کشور و وجود سطح پایین کیفیت آموزش در برخی مدارس و در کل پایین بودن کیفیت آموزش در مقیاس شاخص‌های بین‌المللی ۳- گستردگی بیش از حد سازمانی که باعث بی‌نظمی در تشکیلات اداری، وجود انتقادات فراوان، وجود درصد بالای تخلفات و همچنین آسیب‌پذیر شدن ساختار تشکیلاتی و اداری شده است. ۴- ابهام شاخص‌ها و امتیازات ارتقاء و کسب پست‌های مدیریتی. ۵- اجرای شتابزده طرح‌های آموزشی مختلف بدون نیازسنجی و بررسی تبعات تصمیمات. ۶- نفوذ شدید مسائل و سلايق سیاسی در وزارتخانه. ۶- زیر ذره بین بودن این وزارتخانه و قابل نقد بودن آن از سوی تمام اقشار جامعه به دلیل ارتباطی که با تمام اقشار جامعه دارد. ۷- حساسیت‌های ایجاد شده به حرفه معلمی و دانش آموز سالاری در نوع تدوین مقررات و کاهش شان و اقتدار معلمان در مدارس و سطح عمومی جامعه.

البته به نظر میرسد ساختار تشکیلاتی، شیوه نگاه تربیتی و تغییرات نسلی دانش آموزان و به تبع معلمان در آموزش و پرورش نیاز به یک پژوهش و شناخت عمیق در درجه اول داشته و در درجه بعدی نیازمند به روز شدن و تدوین استراتژی و راهبرد امروزی و متناسب با این تغییرات میباشد. که به نظر میرسد تاکنون این تغییر رویه‌ها یا بعضا واکنشی بوده و یا بلاجبار صورت گرفته، که مستلزم کارشناسی دقیق، نیازسنجی و تدوین راهکار میباشد.